

La tribuna

Benestar sostenible

Hi ha dues maneres, dues propostes polítiques per reformar Andorra

JAUME
Bartumeu

El dissabte passat vam mantenir a Anyós una trobada de reflexió i debat: *Cap a un sistema fiscal modern d'acord amb l'article 37 de la Constitució andorrana*.

Es tractava de recordar que és la mateixa Constitució que estableix que tothom ha de contribuir al sosteniment de les despeses públiques d'acord amb la seva capacitat econòmica.

L'article 37 de la Constitució, recordem-ho, és molt i molt clar:

«Totes les persones físiques i jurídiques contribuiran a les despeses públiques segons la seva capacitat econòmica, mitjançant un sistema fiscal just, establert per la llei i fonamentat en els principis de generalitat i de distribució equitativa de les càrregues fiscals».

Avui a Andorra estem encarant un debat que no ens és propi, privatiu o exclusiu, sinó que s'inscriu plenament en el marc de la confrontació europea entre el neoliberalisme i la socialdemocràcia en relació a les diverses vies d'encarar la lluita contra la crisi econòmica.

L'EXTRAORDINÀRIA orquestració mediàtica del govern de DA, i dels agents econòmics que el promouen i sostenen, intenta acreditar la idea que tothom estaria d'acord en que, atès l'envelliment de la població, l'Estat del benestar és insostenible i ha de reduir-se. Aquesta aparent unanimitat es pretén fonamentar en una afirmació que els neoliberals donen per veritat revelada i, en conseqüència, indiscutible: mantenir l'Estat del Benestar necessitaria una quantitat desorbitada de recursos addicionals.

Però això no és així.

Segons les projeccions de la Co-

missió Europea entre 2007 i 2050 l'envelliment tindrà a Europa un cost addicional de nou punts del producte interior brut (PIB). És a dir que de cada 100 euros de renda, caldrà dedicar-ne 9 més que no pas ara a mantenir l'Estat del Benestar.

Ignacio Zubiri, catedràtic d'Hisenda de la Universitat del País Basc, ha analitzat aquelles projeccions en relació a la situació a Espanya el 2010 i ens diu que «... la despesa en protecció social (pensions, sanitat i dependència) assolirà el 23,9 del PIB i, lluny de ser el més alt de la Unió Europea, només serà un punt superior al promig».

I el professor de la Universitat del País Basc planteja a continuació la pregunta necessària:

«Si l'Estat del Benestar és sostenible, ¿perquè tantes organitzacions supranacionals (OCDE, FMI, UE) demanen... que es redueixi? La resposta és que aquestes institucions no són organismes tècnics asèptics. Creuen en el lliure mercat, l'equilibri pressupostari permanent, que els impostos són perjudicials pel creixement i que la sostenibilitat via menys despesa és millor que la via més ingrés. I moltes vegades vesteixen de tècnica el que són posicions ideològiques. Aquesta visió liberal sura també en moltes recomanacions d'experts i polítics. En els polítics s'afegeix una certa falta de valor i visió, perquè és més fàcil baixar la despesa que assumir els riscos i costos de mantenir l'Estat del benestar».

Els socialdemòcrates sempre hem defensat que cal treballar per contenir la despesa de funcionament i caminar cap a l'equilibri del pressupost de l'Estat, reduint el dèficit pressupostari. I hi hem treballat seriosament des del govern del 2009 al 2011.

Tanmateix aquest camí cap a l'equilibri es pot fer de dues maneres:

1) La que plantegen els defensors del liberalisme, que volen combinar la disminució de la despesa pública, sense distinció de la seva

Avui a Andorra estem encarant un debat que s'inscriu en el marc de la confrontació europea entre el neoliberalisme i la socialdemocràcia

naturalitat, amb la reducció de la pressió fiscal per, diuen, rellançar els mecanismes d'estalvi a llarg termini i afavorir així el creixement. Tot això conjuminat amb la venda d'actius públics per equilibrar els comptes de l'Estat, reduint el perímetre del sector públic.

2) La que defensem els socialdemòcrates, consistent a rehabilitar el paper social de l'impost. La pressió fiscal serà ben acceptada si va acompanyada de polítiques justes i evolutives. No ens amaguem quan, en l'espai polític, defensem un impost directe concebut com un factor de solidaritat. Per això els membres del Partit dels Socialistes Europeus defensem conjuntament un impost d'àmbit europeu en la taxació de les transaccions financeres.

Rehabilitar i defensar aquesta imposició directa passa també per la reducció de la «despesa fiscal», és a dir, dels mecanismes correctors que no estiguin fonamentats en el rendiment o revingut i en el patrimoni.

En parlar de «despesa fiscal» em refereixo als mecanismes desplegats pels governs liberals i conservadors per facilitar exempcions i exoneracions dins els sistemes fiscals nacionals.

PER DESPLEGAR a Andorra una imposició directa i que la societat ho accepti són necessàries dues línies d'actuació.

D'una banda cal reavaluar la justificació de certes despeses, reorganitzar el sector públic i establir me-

canismes de control de l'eficàcia dels resultats. En això vam treballar també des del 2009 al 2011 després de catorze anys d'alegria presupostària liberal.

D'altra banda cal acabar la reforma fiscal centrant-la en l'objectiu que tributin els que per defectes de gestió (frau) o per decisió política (exempcions, bonificacions i vies d'elusió) no contribueixen segons la seva capacitat.

Precisament per això estem treballant per presentar i aprovar una llei d'imposició directa sobre els rendiments del treball i el capital i, també, per crear una veritable agència tributària amb un servei d'inspecció potent i eficient. En aquesta perspectiva estem treballant i esperem tenir enllestida la proposició de llei aquesta tardor.

Andorra està confrontada a una ofensiva liberal de gran abast. Potser no se'n va adonar ben bé amb l'arribada de l'onada taronja. Les fórmules enginyoses de la comunicació d'**Antoni Martí** i DA van crear un vel, una pantalla de fum, una boira sobre les intencions reals del Govern.

Però a poc a poc la boira s'esvaeix i el veritable projecte es fa més evident.

I D'AQUESTA constatació neix una altra evidència: cal deixar ben clar que hi ha dues maneres, dues formes, dues propostes polítiques per reformar Andorra.

La socialdemocràcia s'assenta en una triple convicció: la capacitat d'alliberar-nos, col·lectivament i també personalment, dels poders econòmics, la força de la democràcia per dominar els interessos privats i assegurar la primacia de l'interès general i, finalment, la recerca tossuda de la igualtat per assegurar un progrés compartit.

En això treballem per moltes onades taronges (DA) i verdes (els seus avaladors financers, no pas Els Verds) que ens vulguin ofegar. **President del Grup Parlamentari Socialdemòcrata**